

EFEKTYVUMAS IR PIENO RIEBIJŲ RŪGŠČIŲ SUDĖTIS ŠERIAMT KARVĖS DIDELIO DRĖGNUMO KUKURŪZŲ ARBA KUKURŪZŲ BURBUOLIŲ MIŠINIU

Barbara Pysera¹, Cezary Purwin¹, Krzysztof Lipiński¹, Zofia Antoszkiewicz¹, Antanas Sederevičius², Alva Traidaraitė², Iwona Wyzlic¹

¹*Gyvūnų mitybos ir pašarininkystės katedra, Olštino Varmijos ir Mozūrijos universitetas*

10-718 Olštinas, Oczapowskiego 5, Lenkija; el. paštas: b.pysera@uwm.edu.pl

²*Anatomijos ir fiziologijos katedra, Veterinarijos akademija, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas*
Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas

Santrauka. Tyrimo tikslas buvo palyginti poveikį gamybai ir pieno riebiųjų rūgščių bei karvių kraujo metabolitų sudėčiai per pirmas 100-ąsias laktacijos dienas, kai karvės buvo šeriamos racionali didelio drėgnumo grūdų (HMC) arba kombinuotojo pašaro (CCM), kurių sudėtyje buvo 20 proc. sausosios medžiagos (angl. DM), mišiniiais (TMR). Tyrimas atliktas su 36-iomis didelio pieningumo (angl. HF) karvėmis, suskirstytomis į dvi grupes (šeriamos didelio drėgnumo grūdais ir kombinuotuoju pašaru). Išskirti du laktacijos laikotarpiai: iki 30-osios dienos ir nuo 31-osios iki 100-osios laktacijos dienos. Abiejų grupių karvės sausąsias medžiagas pasisavino (angl. DMI) panašiai ir siekė 23,85 kg. Pirmoje laktacijos fazėje kombinuotuoju pašaru šertoms karvėms (iki 30-osios dienos) buvo padidėjęs pieningumas (5,65 kg), piene buvo mažiau baltymų ($p \leq 0,01$), mažiau sočiųjų riebalų rūgščių (angl. SFA), ypač C₁₂, C₁₄, C₁₆, bet daugiau mononesočiųjų riebalų rūgščių (angl. MUFA), įskaitant ir oleino rūgštį ($p \leq 0,01$). Karvių, šertų didelio drėgnumo grūdais, šlapalo kiekis piene ir kraujo šlapalo azoto (angl. BUN) reikšmė buvo mažesnė ($p \leq 0,01$), nors, taikant šį racioną, azoto ir gliukozės koncentracija kraujyje buvo didesnė (atitinkamai $p \leq 0,05$ ir $0,01$) palyginti su duomenimis, gautais šeriant karves kombinuotuoju pašaru. Nustatytas riebiųjų rūgščių (angl. FA) profilis piene, triglicerido (angl. TG) lygis ir bendras kiekis kraujyje cholesterolio, kuris neturėjo sąveikos tarp raciono tipo bei laktacijos fazės ir energetiškai koreguoto pieno (angl. ECM) produktyvumo, riebalų kiekio piene, riebalų ir baltymų produktyvumo, kaip ir bendrojo baltymų kiekio kraujo serume ar aspartato aminotransferazės (angl. AST) bei alanino aminotransferazės (angl. ALT) enzimų aktyvumo. Supaprastintos grūdų derliaus nuėmimo technologijos kombinuotiesiems pašarams ruošti (angl. CCM) gali būti alternatyva tradiciniam derliaus nuėmimui, nes didelio pieningumo karvėms sumažina šerimo išlaidas.

Raktažodžiai: kombinuotasis pašaras, didelio drėgnumo grūdai, silosas, pienas, riebiosios rūgštys, kraujo rodikliai.